# Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palvelujen yhteydessä käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta”

*KOM(2005) 438 lopullinen — 2005/0182 COD*

(2006/C 69/04)

Euroopan unionin neuvosto päätti 16. marraskuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta.

Komitean työvaliokunta antoi 27. syyskuuta 2005 asian valmistelun ”liikenne, energia, perusrakenteet, tietoyhteiskunta” -erityisjaoston tehtäväksi (esittelijä Bernardo Hernández Bataller).

Asian kiireellisyyden vuoksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitea nimesi 18. ja 19. tammikuuta 2006 pitämässään 423. täysistunnossa Bernardo Hernández Batallerin lausunnon yleisesittelijäksi ja hyväksyi (tammikuun 19. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 92 puolesta ja 17 vastaan 17:n pidättyessä äänestämästä.

## 1. **Päätelmät ja suositukset**

1.1 Komitea on hämmästynyt ja huolestunut tällaisesta ehdotuksesta, sillä se on sisällöltään epäsuhtainen ja kajoaa perusoikeuksiin.

1.2 Ehdotuksessa ei käsitellä ihmisoikeuksia asianmukaisesti, etenkään oikeutta yksityisyyteen, ja se voi tietyiltä osin joutua ristiriitaan näiden oikeuksien kanssa.

1.3 Ehdotus on vaarassa viedä pohjan sähköisen viestinnän käyttäjien luottamukselta ja vähentää halukkuutta hyödyntää tieto- ja viestintätekniikkaa. Kuluttajien menettäessä luottamuksensa on olemassa vaara, että tietoyhteiskunnan tuleva kehittäminen hidastuu pitkällä aikavälillä, mikä vaarantaa samalla Lissabonin strategian toteutumisen.

1.4 Komitea katsoo, ettei ehdotus noudata kaikilta osin toissijaisuus- eikä suhteellisuusperiaatteita, sillä siinä ei perustella, että yhteisön asettama tavoite voidaan parhaiten saavuttaa yhteisön toiminnalla.

1.5 Ehdotuksessa tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja siirrosta operaattoreille aiheutuvien lisäkustannusten olisi katsottava olevan rasite, joka operaattoreiden olisi kannettava pelkästään siksi, että ne toimivat markkinoilla, eikä näitä kustannuksia tule sälyttää julkisen vallan ja siis kaikkien kansalaisten maksettavaksi.

1.6 Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdotus olisi olennaisilta osiltaan tarkistettava, sillä siinä ei ETSK:n mielestä noudateta kaikilta osin perusoikeuksia eikä tietojen saatavuutta, käyttöä tai vaihtoa koskevia sääntöjä.

## 2. **Perustelu**

### 2.1 *Taustaa*

2.1.1 Yhteisössä on nykyisin useita palveluntuottajien velvoitteita koskevia säännöksiä. Tässä tapauksessa on kyse 24. lokakuuta 1995 annetun direktiivin 95/46/EY ([1]) 1 artiklan ja 2 artiklan a kohdan määritelmän mukaisista tiedoista. Direktiivissä määritellään jäsenvaltioiden yleiset velvoitteet, ja sen tavoitteena on taata luonnollisten henkilöiden oikeus yksityisyyden suojaan henkilötietoja käsiteltäessä.

2.1.2 Lisäksi 12. heinäkuuta 2002 annetulla sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivillä 2002/58/EY ([2]) säädetään erityisesti henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla. Komitea antoi aikoinaan lausunnon ([3]) kyseisestä ehdotuksesta.

2.1.3 Direktiivien taustalla olevan periaatteen mukaisesti tallennetut tiedot on hävitettävä heti kun niiden säilyttäminen ei enää ole perusteltua. Direktiivillä 2002/58/EY taataan, että yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palveluiden tarjoajat toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet varmistaakseen tarjoamiensa palveluiden turvallisuuden. Jäsenvaltioiden on puolestaan taattava sähköisen viestinnän luottamuksellisuus kieltämällä se, että muut kuin käyttäjät kuuntelevat, taltioivat tai tallentavat viestejä. Poikkeuksen muodostavat palveluntarjoajat, jotka voivat käyttää tietoja laskutustarkoituksessa välttämättömän ajan. Liikenne- ja tunnistamistietoja voidaan käsitellä vain nimettöminä ja tilaajien suostumuksella.

2.1.4 Direktiivin 2002/58/EY 15 artiklan nojalla jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti säilyttää tietoja, jos ne katsovat sen syyteharkinnan vuoksi tarpeelliseksi, oikeasuhtaiseksi ja tarkoituksenmukaiseksi. Viestinnän tietosuojadirektiivistä käymissään neuvotteluissa jäsenvaltiot eivät päässeet sopimukseen siitä, miten kauan tietoja on säilytettävä, joten kyseisen määräajan asettamisesta oli luovuttava.

---

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EYVL L 281, 23.11.1995.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2002, henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla, EYVL L 201, 31.7.2002.

([3]) Lausunto hyväksyttiin 24.–25. tammikuuta 2001 pidetyssä täysistunnossa, ja sen esittelijä oli Göran Lagerholm, EYVL C 123, 25.4.2001.

2.1.5 Eurooppa-neuvosto käsitteli 25. maaliskuuta 2004 mahdollisuutta antaa sähköisten viestintäpalveluiden tarjoajien tuottamien tietojen säilyttämistä koskevia sääntöjä. Neljä jäsenvaltiota, Ranska, Irlanti, Yhdistynyt kuningaskunta ja Ruotsi, ovat tehneet ehdotuksen neuvoston puitepäätökseksi yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palvelujen tarjoamiseen liittyvien ja sen yhteydessä käsiteltyjen ja tallennettujen tietojen ja julkisissa viestintäverkoissa välitettyjen tietojen säilyttämisestä rikosten ja rikollisten tekojen, terrorismi mukaan lukien, torjumiseksi, tutkimiseksi ja selvittämiseksi ja niistä syytteeseen asettamiseksi.

2.1.6 Euroopan parlamentti hylkäsi edellä mainitun ehdotuksen, sillä se epäili ehdotuksen oikeusperustaa, säädöksen oikeasuhtaisuutta ja ihmisoikeuksien suojelemista koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen ([4]) 8 artiklan mahdollista rikkomista.

2.2 *Komission ehdotus*

2.2.1 Komissio on tehnyt EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi yleisesti saatavilla olevien sähköisen viestinnän palvelujen yhteydessä käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta.

2.2.2 Kyseessä on jäsenvaltioiden lainsäädännön yhdenmukaistamista koskeva säädös, joka koskee yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalveluiden tarjoajien velvollisuutta säilyttää ja käsitellä tietoja tietynlaisen rikollisen toiminnan, kuten terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden, torjuntaa, tutkintaa, selvittämistä ja syyteharkintaa varten (1 artiklan 1 kohta).

2.2.3 Ehdotus koskee kyseisten viestien lähettäjinä tai vastaanottajina toimivien oikeus- ja yksityishenkilöiden tunnistamiseksi tarvittavia tietoja. Se ei koske sähköisen viestinnän sisältöä (1 artiklan 2 kohta).

2.2.4 Ehdotuksessa vaaditaan, että jäsenvaltiot toteuttavat tarkoituksenmukaiset toimenpiteet, jotta sähköisen viestinnän palveluiden operaattorit säilyttävät kyseiset tiedot ja toimittavat ne toimivaltaisille kansallisille viranomaisille rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi ehdotuksen tavoitteen mukaisesti (3 artikla).

2.2.5 Ehdotuksessa mainitaan erityisesti, mitkä tiedot on säilytettävä, eli viestin lähettäjä ja vastaanottaja, viestien lähettämisaika ja kesto, viestilaji, käyttäjien fyysinen paikantaminen jne. (4 artikla ja liite).

2.2.6 Niin ikään säädetään, että tiedot on säilytettävä yhden vuoden ajan, jos kyseessä on kiinteän tai matkapuhelimen avulla välitetty viesti, ja kuuden kuukauden ajan, jos viesti on välitetty Internetin kautta (7 artikla).

2.2.7 Operaattoreiden säilyttämät tiedot on puolestaan toimitettava pyydettäessä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille (8 artikla), ja jäsenvaltioiden on toimitettava Euroopan komissiolle vuosittain tietyt asiaa koskevat tilastotiedot (9 artikla).

2.2.8 Lopuksi säädetään, että jäsenvaltioiden on korvattava viestintäpalveluiden tarjoajille kaikki kyseisten tietojen säilyttämisestä ja toimittamisesta aiheutuvat lisäkustannukset (10 artikla).

2.3 *Yleistä*

2.3.1 Komitea on hämmästynyt ja huolestunut tällaisesta ehdotuksesta, sillä se on sisällöltään epäsuhtainen ja kajoaa perusoikeuksiin.

2.3.2 Komissio pitää ehdotuksessaan yleistä turvallisuutta koskevia jäsenvaltioiden nykyisiä toimenpiteitä ”vaikutuksiltaan vastaavina toimenpiteinä” (televiestinnän sisämarkkinoiden tiellä olevina esteinä), jotka on EY:n perustamissopimuksen 14 artiklan nojalla poistettava.

2.3.3 Ehdotus vaikuttaa erittäin laaja-alaisesti kaikkien sähköisten viestintäpalveluiden käyttäjien koskemattomuuteen. Ehdotus uhkaa viedä pohjan sähköisen viestinnän asiakkaiden luottamukselta ja vähentää halukkuutta hyödyntää ylipäätään tieto- ja viestintätekniikkaa sekä ryhtyä käyttämään uusia sähköisiä palveluita. Kuluttajien menettäessä luottamuksensa on olemassa vaara, että tietoyhteiskunnan tuleva kehittäminen hidastuu pitkällä aikavälillä, mikä vaarantaa samalla Lissabonin strategian toteutumisen.

2.3.4 On vaikea ymmärtää sitä, miten ehdotuksessa käsitellään perusoikeuksia, erityisesti oikeutta yksityisyyteen. Komissio käyttää kahta laillisuuskriteeriä ja tekee pienen kokeen, jonka perusteella se päättelee, että ehdotus ei loukkaa perusoikeuksia.

2.3.5 Ensinnäkin jo direktiiviin 2002/58/EY sisältyvässä 15 artiklan 1 kohdassa toistetaan lähes kirjaimellisesti kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen sopimuksen (4 ja 12 artiklan) määräykset sekä ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen (9–11 artiklan) määräykset. Toimivaltaiset elimet ja tuomioistuimet ovat tulkinneet näitä määräyksiä monin tavoin ja perusteellisesti, joten komission ei ole syytä pyrkiä tekemään kysymyksestä uusia tulkintoja.

2.3.6 Toiseksi laillisuuskriteerejä koskeva testi riippuu perusoikeuskirjan tietyistä määräyksistä. Vaikka perusoikeuskirjasta vallitsee unionissa mahdollisimman suuri yksimielisyys, se ei vielä ole voimassa eivätkä yksityiset oikeussubjektit voi vedota siihen oikeuksiensa takaamiseksi.

([4]) Roomassa 4. marraskuuta 1950 allekirjoitettu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojelemista koskeva yleissopimus.

2.3.7 Edellä mainittu testi osoittautuu vieläkin heikommaksi, kun otetaan huomioon, että komissio huomioi käsittämättömästi vain perusoikeuskirjan 7 artiklan (yksityis- ja perheelämä) ja 8 artiklan (henkilötietojen suoja) ja unohtaa muut näkökohdat, kuten 36 artiklan (yleishyödyllisten palveluiden saatavuus), 38 artiklan (kuluttajansuoja), 47 artiklan (oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan) tai 48 artiklan (syyttömyysolettama).

2.3.8 Komission olisikin harkittava asiaa ja toimittava nykyistä huolellisemmin ja huomioitava perusoikeudet perusteellisemmin, jotta jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten ei vastaisuudessa tarvitsisi julistaa komission ehdottamia säännöksiä valtiosäännön vastaisiksi ([5]).

2.3.9 Toissijaisuusperiaatteen noudattamisen kannalta hämmästyttää komission selitys, että sisämarkkinoilla on pikaisesti ryhdyttävä ylikansallisiin toimiin tarkasteltavana olevien kysymysten sääntelemiseksi, koska neuvosto ja parlamentti eivät toistaiseksi ole pystyneet ratkaisemaan asiaa.

2.3.10 Tällainen perustelu olisi looginen, jos turvallisuusongelmia voitaisiin verrata muihin sisämarkkinoiden toimintaa vaivaaviin ongelmiin (esimerkiksi puhtaasti kauppaan, verotukseen tai työelämään liittyviin ongelmiin), jos säädösten antamiselle olisi asetettu (perussopimuksissa tai johdetussa oikeudessa) umpeutuvia määräaikoja tai jos alalle voitaisiin ja olisi tarpeen luoda yhtenäinen oikeusalue.

2.3.11 Valtion turvallisuus ei kuitenkaan ole yhteisön oikeuden mukainen oikeudellinen hyödyke, toisin kuin yleinen järjestys ja turvallisuus, joista on perussopimuksissa määräyksiä. Viimeksi mainituissa tapauksissa jäsenvaltioiden on tarvittaessa perusteltua toteuttaa poikkeuksellisesti varotoimenpiteitä.

2.3.12 Perussopimuksissakaan ei ole toiminnalle selkeää perustaa, eikä sille ole asetettu lainkaan määräaikaa, joka velvoittaisi toimimaan välittömästi. Valtioiden turvallisuusuhat eivät kuulu yhdenmukaistamissäädöksen piiriin, sillä välineen tarkoituksena on puuttua yhdenmukaisesti (mutta ei yhteisesti) erilaisiin tilanteisiin.

2.3.13 Suhteellisuusperiaatteen osalta todettakoon, että kaikki perusoikeuksia rajoittavat säädökset edellyttävät tunnetusti kansallisten parlamenttien säätämää lakia sekä lakisääteistä takuuta (ennakkoon ja jälkikäteen tapahtuvasta) oikeudellisesta valvonnasta. On vaikea kuvitella, että nykyisten nk. näkymättömien esteiden poistaminen sähköisten viestintäpalveluiden tarjoamisen tieltä kaikkialla sisämarkkinoilla muuttaisi yksi toisensa jälkeen jäsenvaltioiden lakeja, joilla taataan perusoikeudet, tai kansallisia järjestelmiä perusoikeuksien turvaamiseksi.

2.3.14 Komitea katsoo, ettei ehdotus noudata kaikilta osin toissijaisuus- eikä suhteellisuusperiaatteita, sillä siinä ei perustella, että yhteisön asettama tavoite voidaan parhaiten saavuttaa toimimalla yhteisön tasolla.

2.3.15 Toisaalta on hämmästyttävää, että komissio mainitsee ehdotuksessaan vain viestintäoperaattoreiden ”tarpeet” ja ”legitiimit oikeudet” eikä lainkaan kuluttajien tarpeita eikä legitiimejä oikeuksia. Komissio unohtaa, että yksi yhteisön tehtävistä on ”myötävaikuttaminen kuluttajansuojan lujittamiseen” (EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan t kohta) ja varmistaa ”kuluttajansuojan korkea taso” sekä myötävaikuttaa ”(kuluttajien) taloudellisten etujen suojaamiseen” (EY:n perustamissopimuksen 153 artikla).

2.4 *Erityistä*

2.4.1 Ehdotuksen oikeusperusta on EY:n perustamissopimuksen 95 artiklan 1 kohta. Olisikin suositeltavaa, että otettaisiin huomioon myös ehdotuksen mahdollinen vaikutus poliisiyhteistyöhön ja oikeudelliseen yhteistyöhön rikosasioissa. Tässä tapauksessa valtioilta, joista viestit lähetetään, edellytettäisiin, että ne tekevät jäsenvaltioiden kanssa yhteisön ulkopuolisten sähköisen viestinnän operaattoreiden osalta erityisiä sopimuksia, joissa palveluiden tarjoamiselle määritellään kansallisen turvallisuuden edellyttämät vastavuoroiset ehdot.

2.4.2 Ehdotuksen säädösosan 1 artiklassa näyttää siltä, ettei komissio tiedä, että vaikka säädöksen soveltamisalaan kuuluvat tiedot ovat näennäisesti ”neutraaleja” (viestien lähettäjien ja vastaanottajien tunnistetiedot, viestien kesto, fyysinen paikantaminen, viestien lähetystiheys jne.), näillä seikoilla tunkeudutaan ihmisten yksityiselämään, ja ne voivat monissa tapauksissa myös loukata muita oikeuksia, kuten ammattisalaisuutta tai asianmukaista oikeusapua.

2.4.3 Euroopassa nykyisin vallitsevissa oikeusjärjestyksen perusteissa, jotka pohjautuvat ihmisoikeuksia koskevaan eurooppalaiseen yleissopimukseen, ja jäsenvaltioiden valtiosääntöperinteissä oikeuden yksityisyyteen muodostavat sekä passiiviset tekijät että — joskin vähemmässä määrin — aktiiviset tekijät.

2.4.4 Yksityishenkilöillä, olivatpa he Euroopan unionin kansalaisia tai eivät, on siis oikeus tietää, kuka muu kuin vastaanottaja käsittelee heidän viestejään, mistä syistä ja kuinka usein. Heillä on myös oikeus tutustua julkisiin tai yksityisiin tietokantoihin, joista kyseiset toimet käyvät ilmi. ([6])

2.4.5 Ehdotuksella puututaan perusoikeuksiin, erityisesti ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen 8 artiklaan, ja se saattaa vaikuttaa huomattavasti kansalaisvapauksiin ja perusoikeuksiin. Tästä syystä komitea katsoo, että samaan tapaan kuin kaikissa yleiseen sääntöön tehtävissä poikkeuksissa ehdotuksella on asetettava vain ehdot, jotka vaikuttavat mahdollisimman vähän kyseisiin oikeuksiin.

2.4.6 Säilytettävät tietoluokat mainitaan 4 artiklassa ja liitteessä. Kyseessä on ”alustava luettelo”, jota voidaan täydentää nk. komitologiamenettelyllä. Komitean mielestä on kuitenkin sopimatonta, että koska kyseessä on perusoikeus, parlamentti ei osallistu menettelyyn lisättäessä luetteloon säilytettäviä tietoluokkia, vaan tällöin turvaudutaan luonteeltaan neutraaleja teknisiä standardeja koskevaan menetelmään, vaikka ehdotuksen kohteena olevat säilytettävät tiedot ovat luonteeltaan kaikkea muuta kuin teknisiä.

([5]) Ks. Saksan perustuslakituomioistuimen äskettäin antama päätös, jolla eräs säädös, nk. eurooppalainen pidätysmääräys, on julistettu perustuslain vastaiseksi, mikä on terrorismin ja valtioiden rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan kannalta vieläkin tärkeämpää kuin nyt tarkasteltavana oleva aihe.

([6]) Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asioissa Amann (2000), Kopp (1998), Halford (1997) ja Malone (1984).

2.4.7 Säilytettäviä tietoja on liiaksi, jotta niiden joukosta löytyisi tutkimukselle hyödyllistä tietoa. Säilytettävien tietojen määrää olisikin rajoitettava. Määrässä on huomioitava ehdotuksen päämäärien edellyttämät tarpeet ja varmistettava, että tiedot ovat käytettävissä vain tuomioistuimen luvalla. Ehdotuksessa mainittua tavoitetta eli tiettyjen rikollisten tekojen ”ehkäisemistä” on vaikea ymmärtää, vaikka liikennetietojen säilyttäminen saattaakin olla tutkimuksen ja muiden ehdotuksen tavoitteiden kannalta hyödyllistä.

2.4.8 Tietojen säilyttämisaika on liian pitkä, sillä komissio ei perustele tarvetta säilyttää tietoja näin pitkään. Komitea katsoo, että kohtuullinen, yhdenmukainen säilyttämisaika olisi kuusi kuukautta. Tietoja säilytettäessä on huolehdittava asianmukaisesti turvallisuudesta ja luottamuksellisuudesta.

2.4.9 Ehdotuksessa ei mainita säännöksiä, joilla palveluiden tuottajilta ja muilta asianosaisilta estettäisiin mahdollinen pääsy tallennettuihin tietoihin. On säädettävä, että kyseisiin tietoihin pääsee vain erityistapauksissa ja tuomioistuimen valvonnassa. Ehdotetussa direktiivissä ei valitettavasti säädetä sitä, miten tallennetut tiedot suojataan säilyttämisen ajan.

2.4.10 Ehdotuksen viittaus ”toimivaltaisiin kansallisiin viranomaisiin” on liian yleinen. Olisi mainittava nimenomaisesti, että tallennetut tiedot voitaisiin luovuttaa vain ”viranomaisille”, jotka takaavat saamiensa tietojen laadun, luottamuksellisuuden ja turvallisuuden. Komitea katsoo, että tietyt ehdotuksen käsitteet, kuten edellä mainittu ”toimivaltaiset kansalliset viranomaiset”, on määriteltävä tulkintaerojen välttämiseksi.

2.4.11 On hämmästyttävää, että ehdotetun direktiivin 10 artiklassa säädetään nk. ”lisäkustannuksista”, joita operaattoreille aiheutuu tietojen säilyttämisestä ja toimittamisesta, ja että komission mukaan ne on korvattava julkisin varoin, koska johdanto-osan 13 kappaleen mukaan tietojen säilyttämisestä ”on etua koko yhteiskunnan yleiselle turvallisuudelle”.

2.4.12 Tässä kohdin komitea ei lainkaan yhdy komission näkemykseen ja katsoo, että kyseinen toteamus on vähintäänkin epätarkka, sillä kukin jäsenvaltio päättää vapaasti omien kriteeriensä perusteella, kuinka suuri osa kyseisistä kustannuksista korvataan oman yhteiskuntansa olosuhteiden ja turvallisuuden asettamien tarpeiden mukaisesti. Komissio toteaa kuitenkin (johdanto-osan 5 kappaleessa), että useissa jäsenvaltioissa asiasta ei lainsäädäntöä ole edes annettu.

2.4.13 Komission kriteerin mukaan seuraavat seikat voitaisiin kyseenalaistaa:

— Eikö valtioiden takaamasta yhteiskunnan turvallisuudesta ja vakaudesta ole etua myös sähköisten viestintäpalveluiden tuottajille?

— Eikö oikeusvaltion suomasta oikeusturvasta ole etua myös sähköisten viestintäpalveluiden tuottajille?

— Eivätkö sähköisten viestintäpalveluiden tuottajat hyödy myös pääsystä yhtenäismarkkinoille, joilla ne harjoittavat laillista yritystoimintaa, kansallisten viranomaisten — eikä ainoastaan komission — valppauden ansiosta?

2.4.14 Mikäli ehdotettu direktiivi hyväksytään, ehdotuksessa tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja siirrosta operaattoreille aiheutuvien lisäkustannusten olisi kaiken edellä esitetyn perusteella katsottava olevan rasite, joka operaattoreiden olisi kannettava pelkästään siksi, että ne toimivat markkinoilla, eikä kustannuksia tule sälyttää julkisen vallan ja siis kaikkien kansalaisten maksettavaksi. Komitea katsoo, että lisäkustannusten korvaamista koskeva ehdotus ei ole aiheellinen ja se olisi poistettava.

2.4.15 Koska komissio on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 ([7]) kohdan ja 6 artiklan 2 ([8]) kohdan mukaan ”perussopimusten valvoja”, kaiken edellä esitetyn perusteella komission olisi tarkistettava ehdotus olennaisilta osiltaan, sillä siinä ei komitean mielestä noudateta kaikilta osin ihmisoikeuksia eikä tietojen saatavuutta, käyttöä tai vaihtoa koskevia sääntöjä.

Bryssel 19. tammikuuta 2006

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Anne-Marie SIGMUND

([7]) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 1 kohta: ”Euroopan unioni perustuu jäsenvaltioille yhteisiin vapauden, kansanvallan, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen sekä oikeusvaltion periaatteisiin.”

([8]) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohta: ”Unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä, Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetussa Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä.”

*LIITE*

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon

Seuraavat muutosehdotukset saivat vähintään neljänneksen annetuista äänistä, mutta ne hylättiin keskustelussa.

**Kohta 1.5**

Poistetaan kohta.

”~~Ehdotuksessa tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja siirrosta operaattoreille aiheutuvien lisäkustannusten olisi katsottava olevan rasite, joka operaattoreiden olisi kannettava pelkästään siksi, että ne toimivat markkinoilla, eikä sitä tule sälyttää julkisen vallan ja siis kaikkien kansalaisten maksettavaksi.~~”

*Perustelu*

Itsestään selvä.

**Kohta 2.4.11**

Muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”~~On hämmästyttävää, että e~~Ehdotetun direktiivin 10 artiklassa säädetään nk. ’lisäkustannuksista’, joita operaattoreille aiheutuu tietojen säilyttämisestä ja toimittamisesta.~~, ja että k~~Komission mukaan ne on korvattava julkisin varoin, koska johdanto-osan 13 kappaleen mukaan tietojen säilyttämisestä ’on etua koko yhteiskunnan yleiselle turvallisuudelle’.”

*Perustelu*

Itsestään selvä.

**Kohta 2.4.12**

Muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”~~Tässä kohdin komitea ei lainkaan yhdy komission näkemykseen ja katsoo, että kyseinen toteamus on vähintäänkin epätarkka, sillä kukin jäsenvaltio päättää vapaasti omien kriteeriensä perusteella, kuinka suuri osa kyseisistä kustannuksista korvataan, oman yhteiskuntansa olosuhteiden ja turvallisuuden asettamien tarpeiden mukaisesti. Komissio toteaa kuitenkin (johdanto-osan 5 kappaleessa), että useissa jäsenvaltioissa asiasta ei ole edes annettu lainsäädäntöä.~~ Ehdotuksesta aiheutuu alan yrityksille huomattavia kustannuksia. Nykyisin yritykset tuottavat, käsittelevät ja säilyttävät tietoa laskutusta varten sekä kaupallisiin ja muihin oikeutettuihin tarkoituksiin. Lisävelvoitteet (uudentyyppiset tiedot, pidemmät säilytysajat) aiheuttaisivat lisäkustannuksia, jotka tulee kattaa. Koska turvallisuus kuuluu selvästi valtion vastuualaan ja valtion tulee rahoittaa sen varmistaminen, jäsenvaltioiden tulisi korvata tietojen säilyttämisestä aiheutuvat kustannukset tieto- ja viestintätekniikkayrityksille.”

*Perustelu*

Itsestään selvä.

**Kohta 2.4.13**

Muutetaan kuulumaan seuraavasti:

”~~Komission kriteerin mukaan seuraavat seikat voitaisiin kyseenalaistaa:~~

— ~~Eikö valtioiden takaamasta yhteiskunnan turvallisuudesta ja vakaudesta ole etua myös sähköisten viestintäpalveluiden tuottajille?~~

— ~~Eikö oikeusvaltion suomasta oikeusturvasta ole etua myös sähköisten viestintäpalveluiden tuottajille?~~

— ~~Eivätkö sähköisten viestintäpalveluiden tuottajat hyödy myös pääsystä yhtenäismarkkinoille, joilla ne harjoittavat laillista yritystoimintaa, kansallisten viranomaisten –eikä ainoastaan komission– valppauden ansiosta?~~

Ehdotuksen lähtökohtana on, että tietojen säilyttämiseen tulisi Euroopassa soveltaa yhdenmukaista lähestymistapaa rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi. Jos jotkut jäsenvaltiot vastaavat itse rikollisuuden torjunnan kustannuksista ja toiset päättävät sälyttää tämän melkoisen taloudellisen taakan operaattoreiden kannettavaksi, kilpailu Euroopan televiestintämarkkinoilla vääristyy pian pahoin. Tässä asiassa komitea siis tukee täysin komission näkemyksiä."

*Perustelu*

Itsestään selvä.

**Kohta 2.4.14**

Poistetaan kohta.

"~~Mikäli ehdotettu direktiivi hyväksytään, ehdotuksessa tarkoitettujen tietojen säilyttämisestä ja siirrosta operaattoreille aiheutuvien lisäkustannusten olisi kaiken edellä esitetyn perusteella katsottava olevan rasite, joka operaattoreiden olisi kannettava pelkästään siksi, että ne toimivat markkinoilla, eikä sitä tule sälyttää julkisen vallan ja siis kaikkien kansalaisten maksettavaksi. Komitea katsoo, että lisäkustannusten korvaamista koskeva ehdotus ei ole aiheellinen ja se olisi poistettava~~."

*Perustelu*

Itsestään selvä.

*Äänestyksen tulos (kaikki muutosehdotukset)*

Puolesta: 53

Vastaan: 54

Pidättyi äänestämästä: 15